

Žáci ekologického semináře pomáhali při sběru jablek

V rámci příprav jablečného dne proběhl sběr jablek pro účely výroby moštu k ochutnávce. Této aktivity se ujaly dne 18.10. děti 7. tříd ekologického semináře základní školy Slovan, s paní učitelkou Mgr. Radkou Petříkovou. Děti se opravdu snažily a během 2 hodin se jim podařilo nasbírat přes 400 kg jablek. Za tuto aktivitu patří jim i paní učitelce velké poděkování.

Sběr proběhl s laskavým svolením firmy VaK, v sadech za Podzámeckou zahradou a v katastru obce Miňůvky, které jsou chráněny jako prameniště pitné vody. Na těchto plochách jsou vysokokmenné ovocné stromy staršího sortimentu odrůd, jako je 'Baumannova reneta', 'Strýmka' 'Malinové hornokrajské' a některé další.

V letošním roce bohužel stromy příliš nezaplodily a tak se sběr uskutečnil jen z několika stromů odrůdy 'Strýmka'. V minulosti se hojně tato odrůda vysazovala, pro svoji vysokou plodnost a odolnost mazu, chorobám i škůdcům. Chuťovými vlastnostmi až tolik nevyčníká mezi jinými odrůdami.

V této souvislosti bylo zajímavé sledovat názory dětí při sběru ovoce. Potvrdilo se pravidlo, že nejvíce chutná to ovoce, které si můžeme utrhnout přímo ze stromu. Mnohé z dětí sdělovaly svoje překvapení, jak jim odrůda 'Strýmka' chutná. Toto zjištění je o to radostnější při skutečnosti, že plody této odrůdy vynikají i po stránce hodnoty antioxidačních vlastností, kterými až trojnásobně převyšuje prošlechtěné komerčně pěstované odrůdy, běžně nabízené v obchodní síti.

Obsah vitamínu 'C' je srovnatelný s citrusovými plody. Bylo by žádoucí takovéto jabloně vysázet na školní zahrady, tak aby z nich mohli mít užitek děti i učitelé. V areálu školy Slovan se výsadba docela nabízí v místě, kde v současnosti dožívá řada jehličnatých stromů ze strany ulice Zeyerovy, na plochách školních pozemků.

Jablečný den, historie ovocnářství a mapování starých a krajových odrůd na Kroměřížsku

Město Kroměříž uspořádá dne 21.10. na Velké náměstí akci Jablečný den, která má za cíl představit historii ovocnářství na Kroměřížsku a výsledky mapování po starých a krajových odrůdách jabloní a hrušní.

Ovocné stromy patří k nejpůsobivějším prvkům v krajině. Doprovázejí člověka od počátku jeho existence. Staří Řekové a Římané znali pěstování ovoce a v průběhu jejich cestování a invazí se stávalo známé i na našem území. Na Moravě a tedy i na Kroměřížsku byly při zakládání klášterech i šlechtických sídlech zřizovány ovocné školky, jejichž správcové vynikali ve štěpařství a ovocnářství. Jejich zásluhou se ušlechtilé a vybrané odrůdy rozmnožovaly a šířily mezi prostý lid. Tato skutečnost měla značný vliv i na následný rozvoj ovocnářství. Vrcholu českého ovocnictví bylo dosaženo ve zlatém věku za vlády Rudolfa II. koncem 16. století. V té době bylo české ovocnictví první v celé Evropě. Bezsporně to bylo vedle znalostí ovocnářů i výbornými podmínkami pro pěstování ovocných stromů, což potvrzuje bohatá ovocnářská minulost i našeho regionu.

V Hořticích například hospodařil F.Geisslern (1751 – 1824), který zde založil úspěšný chov jemnovlnných ovcí. Vedle toho však byl také vynikajícím šlechtitelem – ovocnářem. O

jeho poznatky se zajímal a později i využil zakladatel genetiky G. Mendel, pro kterého byla práce F. Geisslerna v mnohém směru velmi podnětná při vypracování své teorie v oblasti dědičnosti.

V současnosti jsou často zmiňovány staré a krajové odrůdy, které charakterizují specifické vlastnosti získané dlouhodobým vývojem v určitých lokalitách. Jedná se zejména o odolnost, výkonnost, rozmanitou chuť i vysoký obsah vitaminů, které často novější prošlechtěné odrůdy postrádají. Bohužel i přes jejich dobré vlastnosti a nenáročnost zájem o jejich pěstování i vlivem intenzifikace zemědělství od poloviny 20. století značně poklesl a mnohé odrůdy nenávratně mizí.

Od 90. let 20. století jsou vyvíjeny aktivity k objevení a ochraně zajímavých odrůd a forem ovocných stromů. V letech 2009 – 2013 proběhla evidence výskytu starých a krajových odrůd jabloní a hrušní ve vybraných obcích jihozápadního Kroměřížska. Celkem bylo evidováno 840 stromů, z toho 700 jabloní ve 104 odrůdách a 140 hrušní ve 38 odrůdách. Z krajových odrůd byla zaznamenána jablň 'Kysňačka' a několik místních odrůd hrušní. Byla vyhodnocena odrůdová skladba, která může být vodítkem pro zájemce o výsadbu ovocných stromů ve formě vysokokmenů. Výsledky mapování jsou předmětem zájmu současných snah o obnovu původních výsadeb ovocných stromů v Květné zahradě, odkud se vzácný sortiment ovocných odrůd v minulosti šířil do okolí. Seznam nalezených odrůd pravděpodobně obsahuje i některé z hledaných odrůd pro Květnou zahradu.

Přijměte pozvání na akci Jablečný den, kde bude možno ochutnat a seznámit se s některými odrůdami, jejichž pěstování má v našem regionu dlouhou tradici. Přichystán je zajímavý program pro zájemce o problematiku ovocnářství, soutěže a tvořivá dílna pro děti i dospělé. Součástí bude i prodej stromků pro výsadby, určování přinesených odrůd a také možnost ochutnání a zakoupení různých výrobků místních zpracovatelů ovoce. Závěr dne zpříjemní vystoupení skupiny Jablkoň.

Obrazová příloha

Analýzou moštů byly stanoveny vysoké hodnoty antioxidačních vlastností u odrůd jablek 'Strýmka' a 'Panenské české', které se v mapovaném území hojně vyskytují.

Obr. 1 'Panenské české'

Obr. 2 'Strýmka'

Při hodnocení senzorické jakosti zpracovaných pouze odrůdových moštů získal nejvyšší hodnocení vzorek vyrobený z odrůdy 'Jadernička moravská', na druhém místě pak 'Strýmka' a na třetím místě 'Batul'.

Obr. 3 'Jadernička moravská'

Obr. 4 'Batul'